

**Ierosināta lieta par normu, kas Valsts ieņēmumu dienestam piešķir tiesības
aprēķināt un piedzīt soda naudu 100 procentu apmērā no budžetā iemaksājamās
nodokļa summas**

Satversmes tiesas 3. kolēģija 2020. gada 1. jūnijā ierosināja lietu “Par likuma “Par nodokļiem un nodevām” 34. panta pirmās daļas, ciktāl tā nosaka soda naudas 100 procentu apmērā no budžetā iemaksājamās nodokļa summas aprēķinu un piedziņu no nodokļu maksātāja, atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 105. pantam”.

Apstrīdētā norma

Likuma “Par nodokļiem un nodevām” 34. panta pirmā daļa:

“Ja juridiskā persona vai fiziskā persona, kas reģistrējusies kā saimnieciskās darbības veicēja, veic saimniecisko darbību, neregistrējoties kā konkrēta nodokļa maksātājs, vai 30 dienu laikā pēc nodokļu administrācijas noteiktā termiņa neiesniedz nodokļu likumos paredzētās nodokļu deklarācijas, kā arī nodokļu administrācijas pieprasītos saimnieciskās darbības un grāmatvedības dokumentus, bez kuriem nodokļu administrācijas ierēdņi (darbinieki) nevar noteikt maksājamā nodokļa summu, tad nodokļu administrācija, veicot nodokļu revīziju (auditu), aprēķina un par labu budžetam no nodokļu maksātāja piedzen nodokli, kas aprēķināts par taksācijas periodu no dienas, kad personai bija jāreģistrējas kā konkrēta nodokļa maksātājam, nokavējuma naudu šā likuma 29. panta otrajā daļā noteiktajā apmērā un soda naudu 100 procentu apmērā no budžetā iemaksājamās nodokļa summas.”

Augstāka juridiska spēka norma

Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 105. pants: “Ikvienam ir tiesības uz īpašumu. Īpašumu nedrīkst izmantot pretēji sabiedrības interesēm. Īpašuma tiesības var ierobežot vienīgi saskaņā ar likumu. Īpašuma piespiedu atsavināšana sabiedrības vajadzībām pieļaujama tikai izņēmuma gadījumos uz atsevišķa likuma pamata pret taisnīgu atlīdzību.”

Lietas fakti

Lieta ierosināta pēc Jāņa Pīlāta pieteikuma. Valsts ieņēmumu dienests veicis pieteikuma iesniedzēja nodokļu auditu, kā rezultātā viņam tika papildus aprēķināti nodokļu maksājumi. Pamatojoties uz apstrīdēto normu, tika aprēķināta arī ar nodokļu maksājumiem saistītā soda nauda 100 % apmērā. Pieteikuma iesniedzējs minēto lēmumu pārsūdzēja administratīvajā tiesā, taču lēmums daļā par soda naudu tika atstāts negrozīts.

Pieteikuma iesniedzējs norāda, ka apstrīdētā norma neparedzot tiesību piemērotājam iespēju izvēlēties piemērotāko soda naudas apmēru individuālā gadījumā. Šāds tiesību ierobežojums neesot samērīgs. Tādējādi esot aizskartas viņa tiesības uz īpašumu, kas ietvertas Satversmes 105. pantā.

Tiesas process

Satversmes tiesa ir uzaicinājusi institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Latvijas Republikas Saeimu – līdz **2020. gada 3. augustam** iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lietas sagatavošanas termiņš ir 2020. gada 1. novembris. Par lietas izskatīšanas procesa veidu un datumu tiesa lemj pēc lietas sagatavošanas.

Relīze sagatavota ar mērķi veicināt izpratni par Satversmes tiesā izskatāmajām lietām. Tā nav uzskatāma par nolēmuma daļu un nav saistoša Satversmes tiesai. Spriedumi, lēmumi un cita informācija par Satversmes tiesu atrodama tiesas mājaslapā www.satv.tiesa.gov.lv.

Ketija Strazda

Satversmes tiesas
Sabiedrisko attiecību un
protokola nodaļas vadītāja

Ketija.Strazda@satv.tiesa.gov.lv
67830749, 26200580